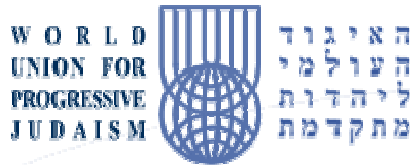

5778

Torah from Around the World

Ook had hij [Rabbi Tarfon] als lijfspreuk:

*Het is niet aan jou om de hele klus te klaren,
maar je mag je er ook niet aan onttrekken.*

*Heb je veel Wijsheid verworven,
dan zal je daar profijt van hebben.*

En de Opdrachtgever is betrouwbaar met het uitbetalen van het loon.

Maar als je goed kijkt is het loon er ook als je het niet ziet.

**Pirké Avot 2:16, (Spreekwoorden over de fundamenten, Joodse wijsheid van de mensheid,
vertaald en ingeleid door Leo Mock en Marcel Poorthuis)**

Sjabbat 15 september 2018 / 6 Tisjri 5779, Sjabbat Sjoewa, Vajelech, Dewariem/Deuteronomium
31:1 - 30

Tanach blz. 414 - 417

Haftara: Hosjea 14:2-10; Micha 7:18 - 20

Tanach blz. 1157 - 1158; 1193

vertaler: Paula Reisner

Commentaar: Dr. Carol Ochs. Zij doceerde de vakken 'Spirituele begeleiding' en 'Pastorale zorg' aan het Hebrew Union College te New York. Zij is de auteur van tien boeken, waaronder 'Women and Spirituality', 'Jewish Spiritual Guidance', 'Our Lives as Torah' en 'Reaching Godward'. Ook leverde ze bijdragen aan 'The Torah: A Women's Commentary'.

[Het Engelse origineel](#)

Sjabbat Sjoewa: 'Wees sterk en verstandig!'

In Wajelech, de kortste sidra van de Tora, vertelt Mosjé aan het volk dat niet hij ze, op Gods bevel, het land Israël in zal leiden, maar Jehosjoea (Dewariem 31:1-3). Vervolgens geeft God aan Mosjé door dat hij spoedig zal sterven en dat hij Jehosjoea moet voorbereiden op het leiden van het volk. Hij zal moeten sterven juist voordat hij het doel bereikt dat hem zijn gehele leven in beslag heeft genomen! Slechts van God kan worden gezegd, dat Gods werk voltooid was.

Tegen de tijd dat we een bepaalde leeftijd bereiken, weten we dat we sterfelijk zijn. We hebben grootouders verloren. Daarna verliezen we onze ouders. En nog later verliezen we onze leeftijdsgenoten. Toch leven we onze levensdagen alsof we niet sterfelijk zijn. We beginnen aan projecten, we gaan relaties aan, ook al moeten we datgene waar we ons aan hechten heel losjes vasthouden. Op een bepaald moment merken we dat het nu onze beurt is. Als ons wordt verteld dat we van veraf naar het Beloofde Land mogen kijken, maar het niet zullen bereiken, hoe slijten we dan onze laatste dagen? We gebruiken zo veel van onze levenstijd om op de toekomst te anticiperen. Weten we hoe we in het nu moeten leven als ons wordt verteld dat we geen deel zullen uitmaken van de toekomst?

Vanaf het begin van Elloel bereiden we ons voor op Grote Verzoendag, Jom Kippoer, die als ritueel een voorbereiding is op de dood. Sommigen van ons dragen zelfs de *kittel*, dat ons doodskleed zal zijn. We wassen ons niet, eten niet en hebben geen seks. Waar gaat deze jaarlijkse oefening van de dood nu echt over?

De heilige dag van Jom Kippoer gaat niet over de dood, maar over hergeboorte. We laten de vele manieren waarop we ons hebben verhard, waarop we als het ware spiritueel in slaap zijn gevallen, sterven. Daarna brengen deze vijftientig uren van intense inkeer, berouw en lichamelijke kwelling ons bevrijding, een frisse start, een nieuw jaar, niet alleen wat betreft tijd, maar ook wat betreft de gelegenheid opnieuw te beginnen.

We zijn in de loop van de afgelopen twaalf maanden langzamerhand weg gegroeid van het ideale zelf, dat afgelopen Jom Kippoer te voorschijn was gekomen. Die eerste paar weken na de Hoge Feestdagen waren veelbelovend, maar langzamerhand kwamen de oude gewoontes weer terug. Deze oude gewoontes lijken nu zelfs erger dan ze het jaar ervoor waren. We voelen ons niet in

staat om ze zelfstandig te overwinnen. De tanden op elkaar zetten en onder druk beloftes maken, lijkt niet te werken. Het Jodendom is de godsdienst van de vrijheid, maar onze gevangenschap, onze gewoontes, onze lust komen voort uit ons zelf. En nu is het Sjabbat Sjoewa, de Sjabbat tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer, en we lezen de sidra om de route van onze transformatie te bepalen.

Driemaal lezen we in deze sidra: „Wees sterk en standvastig” (Dewariem 31:6, 31:7, 31:33). En in *pasoeik* 31:6 lezen we: „(...) want het is de Eeuwige, uw God, die met u meegaat. Hij zal niet van uw zijde wijken en u niet verlaten.” Op eigen kracht kunnen we onze hergeboorte niet teweeg brengen. Wij zetten onszelf gevangen. We zijn geneigd om ons niet-zo-slechte zelf te accepteren. Maar het vers dat steeds wordt herhaald vraagt onze aandacht. „Wees sterk en standvastig”. En voordat we opnieuw protest aantekenen vanuit onze zwakheid, worden we gerustgesteld: „(...) het is de Eeuwige die met u meegaat. [God] zal (...) u niet verlaten”. Wat ons duidelijk wordt in de loop van de Tien Dagen van Inkeer is dat we het niet alleen kunnen doen. Of we nu denken dat God zich in onze meest authentieke kern bevindt, of in onze omgang met de joodse gemeenschap, of in de ketting van de traditie die onze persoonlijke beproevingen deel laat uitmaken van het verhaal van het joodse volk - we moeten onze strijd verbinden met die van onze gemeenschap teneinde het Beloofde Land te betreden.

Maar hoe moet deze sidra ons leiden en ons gerust stellen als Mosjé niet eens het Beloofde Land bereikt? Een zin uit Pirké Avot 2:16 (Spreekwoorden der Vaders) herinnert ons eraan: „Het is niet aan jou om de hele klus te klaren, maar je mag je er ook niet aan onttrekken.” (vertaling Leo Mock en Marcel Poorthuis). Als we ons leven bezien in het licht van de Tora, en de Tora in de context van ons leven, dan is ons leven zelf een 'werk in uitvoering'. We mogen ons leven dan wel niet voltooid hebben, dat mag ons er niet van weerhouden om dagelijks te werken aan onze transformatie.

Had Mosjé de fase van voltooiing bereikt? Het is onmogelijk dat te weten te komen. We kunnen alleen begrijpen welke functie Mosjé voor de Jisraëlieten vervulde. Zo lang hij er was, waren zij de Kinderen Israëls, de Bné Jisraël – nog niet het volgroeide, verantwoordelijke volk dat strijd zou leveren om het Beloofde Land. Mosjé voegde zich weer bij de geleerden van diegenen die oud worden en doodgaan – de gewone stervelingen die de Tora bevolken – en dat herinnert ons eraan wat gewone stervelingen, verbonden met God en tesamen in het Verbond, kunnen doen.

Zijn we nu klaar voor de hergeboorte? „Wees sterk en standvastig.” Misschien markeert dit jaar een nieuwe manier van ons mens-zijn in de wereld. Misschien kunnen we met behulp van de Tora, de traditie en de gemeenschap – en misschien met de hulp van God – de obstakels overwinnen die ons ervan weerhouden hebben om ons beste zelf te worden. Misschien zijn we nu klaar om aan Grote Verzoendag te beginnen met een gevoel van hoop en vertrouwen. Want dat is tenslotte de kern van zijn boodschap.